

Sprawozdanie z realizacji
„PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY
NA LATA 2018-2020 DLA MIASTA
ZDUŃSKA WOLA”
za 2018 rok

Opracował:
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
Centrum Opieki Socjalnej
w Zduńskiej Woli
Koordynator Programu Wspierania Rodziny
na lata 2018-2020 dla Miasta Zduńska Wola

Zaakceptował:

PREZYDENT MIASTA

Konrad Pokora

Zduńska Wola, marzec 2019

Wstęp.

W ramach Programu Wspierania Rodziny na lata 2018-2020 dla Miasta Zduńska Wola, zwanego dalej „Programem”, realizowane działania są zadaniami własnymi gminy, których obowiązkiem realizacji wynika z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 r. poz. 998 ze zm.).

Sprawozdanie z realizacji zadań zostało opracowane na podstawie danych przekazanych przez podmioty działające w obszarze wspierania rodziny Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, zwanemu dalej „Ośrodkiem”, który jest koordynatorem realizacji Programu w zakresie zadań w nim ujętych. Zgodnie z zapisami Rozdziału X – Monitorowanie Programu, Dyrektor Ośrodka w terminie do dnia 31 marca każdego roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie, przedkłada je Radzie Miasta wraz z przedstawieniem potrzeb związanych z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny na 2019 rok.

I. Zadania gminy wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy:

1. opracowanie i realizacja gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez:
  - 1) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
  - 2) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających;
  - 3) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
  - 1) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
  - 2) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 powołanej ustawy, tj. przez rodzinę wspierającą;
5. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
6. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3 i 3a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
7. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Zgodnie z art. 177 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań zleconych gminy należy:

1. Wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1, rządowego programu wsparcia rodzin z dziećmi;
2. Realizacja zadań zleconych z zakresu administracji rządowej zgodnie z wytycznymi przekazywanymi przez wojewodę.

Zgodnie z art. 8 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:

1. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:
  - 1) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
  - 2) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
  - 3) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;
  - 4) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
  - 5) pomocy w integracji rodziny;
  - 6) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
  - 7) dążeniu do reintegracji rodziny.
2. Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:
  - 1) pracy z rodziną;
  - 2) pomocy w opiece i wychowywaniu dziecka.
3. Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i z aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

III. Szczegółowy sposób realizacji zadań ujętych w Programie w 2018 roku.

1. Cel szczegółowy: wspieranie rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Głównym założeniem Programu jest tworzenie warunków sprzyjających wspieraniu rodziny oraz jej prawidłowe funkcjonowanie. Na potrzeby realizacji powyższego celu Ośrodek zatrudnił w 2018 r. 2 asystentów rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Asystenci zostali zatrudnieni na czas nieokreślony, a wynagrodzenie sfinansowano ze środków własnych budżetu Miasta. Łącznie w okresie sprawozdawczym ze wsparcia asystentów rodziny skorzystało 29 rodzin.

Zakres obowiązków asystenta rodziny został wyszczególniony w art. 15 ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W Ośrodku rolą asystenta rodziny była pomoc rodzinie w poprawie jej sytuacji życiowej, nauka prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, a także pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych. Ponadto asystent wspierał aktywność społeczną i zawodową rodziny, motywował jej członków do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Do zadań asystenta należało także: motywowanie do udziału

w zajęciach grupowych dla rodziców kształtujących prawidłowe wzorce rodzicielskie i umiejętności psychospołeczne, interwencje w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin, prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci. Asystenci przekazywali informacje na temat prawidłowych postaw rodzicielskich, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, uświadamiali rodziców, jaką pełnią rolę wobec dzieci, wskazywali korzyści z tworzenia pozytywnych wzorców, dostarczali informacje dotyczące sposobów i miejsc spędzania wolnego czasu z dziećmi, prowadzili treningi umiejętności wychowawczych oraz organizacji dnia codziennego, w tym podziału obowiązków między członków rodziny. Asystenci zachęcali rodziców do okazywania dzieciom miłości, motywowali ich do dbałości o edukację i rozwój dziecka, do kontrolowania osiągnięć szkolnych dzieci, pokazywania korzyści z uczęszczania dziecka do szkoły, przedszkola czy żłobka, towarzyszyli w kontaktach z nauczycielami, pedagogami. W razie niepokojących objawów w zachowaniu dziecka motywowali rodziców do zdiagnozowania poziomu rozwoju, potrzeb i możliwości oraz zaburzeń dysfunkcyjnych dzieci w poradniach psychologiczno-pedagogicznych lub innych poradniach specjalistycznych.

Wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dziecka odbywała się w 2018 r. się poprzez:

- wspieranie rodzin i dzieci przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, współpraca w tym zakresie z placówkami oświatowymi,
- organizowanie zajęć w świetlicach środowiskowych dla dzieci z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w szczególności dla dzieci i młodzieży w zakresie problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020 oraz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- prowadzenie poradnictwa psychologicznego, prawnego, terapeutycznego, socjalnego, oraz psychopedagogicznego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji rodzinnych,
- realizację projektów socjalnych o charakterze środowiskowym na rzecz osób i rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących możliwości uzyskania pomocy w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie, Ośrodku oraz instytucjach działających na rzecz rodziny,
- doskonalenie kadry z zakresu wspierania rodziny celem tworzenia systemu pomocy dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych poprzez szkolenia,
- spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego i działających w jego ramach Grup Roboczych w zakresie wspierania rodzin doświadczających przemocy w rodzinie,
- świadczenie pracy socjalnej na rzecz poprawy funkcjonowania osób w ich środowisku społecznym, wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej, reprezentowanie osób niepełnosprawnych w różnych instytucjach,
- prowadzenie grup wsparcia, organizowanie dla rodzin spotkań rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze,

- współpracę z instytucjami działającymi na rzecz rodzin wymagających wsparcia m. in. służbą kuratorską, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli, Urzędem Miasta Zduńska Wola, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Komendą Powiatową Policji, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Strażą Miejską, placówkami oświatowymi, organizacjami pozarządowymi, Sądem Rejonowym, Prokuraturą Rejonową, placówkami służby zdrowia,
  - udział i partnerstwo w II konferencji z cyklu Empatyczna Edukacja ⇒ Empatyczna Polska, organizowanej przez I Liceum Ogólnokształcące im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, Szkołę Trenerów Komunikacji Opartej na Empatii oraz Miejski Dom Kultury Centrum Integracji Ratusz.
- W dniach 12 – 13.10.2018 r. w wykładach i warsztatach pt. „Komunikacja, która zbliża – czyli jak budować mosty, a nie mury” oraz „Dwa mózgi w szkole czyli dlaczego tak trudno zrozumieć nastolatka?” udział wzięli pracownicy socjalni, asystenci rodziny i rodziny objęte wsparciem naszego Ośrodka.
- Celem głównym spotkań było poznanie komunikacji szczerzej, opartej na faktach i pozwalającej znaleźć satysfakcjonujące rozwiązanie oraz poznanie etapów dojrzewania ośrodkowego układu nerwowego, konsekwencji zmian w okresie adolescencji i szukania rozwiązań w zrozumieniu nastolatka,
- realizację projektów socjalnych:
    - „Mieszkanie bez długu”, którego celem głównym było stworzenie warunków umożliwiających spłatę zadłużenia czynszowego przez osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej,
    - „Wspólnymi siłami”, którego celem było wzmocnienie roli i funkcji rodziny jako naturalnego środowiska rozwoju dzieci oraz wypracowanie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodziny w środowisku lokalnym,
    - „Bezpieczny rejon”, który miał na celu wypracowanie wieloaspektowych form współpracy pomiędzy służbami oraz zmobilizowanie mieszkańców do aktywnego włączenia się w działania zmierzające do poprawy swojej sytuacji, a tym samym zwiększenia poczucia bezpieczeństwa we wszystkich sferach życia, jednocześnie budowanie zaufania mieszkańców Miasta do wszystkich podmiotów działających na ich rzecz,
    - „Uwierz w siebie”, którego celem było przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie oraz wyposażenie uczestników w wiedzę z zakresu praw, mechanizmów przemocy, samoświadomości oraz samooceny. Odbyły się warsztaty z zakresu praktycznych zachowań w sytuacjach kryzysowych oraz wykład z tematyki dot. szukania pomocy, omówienia procedury Niebieskie Karty.

Poniższa tabela przedstawia realizatorów podejmowanych w 2018 r. działań w zakresie wspierania rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Tabela 1. Dane dotyczące działań wspierających rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Wspieranie rodzin i dzieci przez: - pracownika socjalnego, - psychologa, - asystenta rodziny	Ośrodek	390 rodzin 142 rodziny 29 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego, Działalność Grup Roboczych	Ośrodek	4 spotkania 141 spotkań	środki własne Miasta Zduńska Wola
Indywidualne poradnictwo: - psychologiczne, - prawne, - socjalne, - terapeutyczne	Ośrodek	398 porad 247 porad 332 porady 314 porad	środki własne Miasta Zduńska Wola
Prowadzenie oddziaływań opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych	Ośrodek	51 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola
Prowadzenie rodzinnej integracji, przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny	Ośrodek	4 projekty socjalne	środki własne Miasta Zduńska Wola
Doskonalenie współpracy pomiędzy poszczególnymi podmiotami prowadzącymi pracę z dzieckiem i rodziną	Urząd Miasta Zduńska Wola, Ośrodek, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Zduńskiej Woli, plac. służby zdrowia, placówki oświatowe z terenu Miasta Zduńska Wola	390 rodzin/ spotkań	środki własne Miasta Zduńska Wola

Aktywizowanie środowiska lokalnego w zakresie inicjowania i promowania form wspierania rodziny	Ośrodek, TBS „Złotnicki”	Projekt socjalny „Mieszkanie bez długu”	środki własne Miasta Zduńska Wola
	Ośrodek, PCPR, Dom Dziecka w Wojsławicach, placówki oświatowe	Projekt socjalny „Wspólnymi siłami”	
	Ośrodek	Projekt socjalny „Uwierz w siebie”	
	Ośrodek, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, TBS „Złotnicki”, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Zduńskiej Woli, Zduńskowolski Szpital Powiatowy	Projekt „Bezpieczny rejon”	

Urząd Miasta Zduńska Wola realizował w okresie sprawozdawczym działania wspierające rodziny w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na 2018 r. oraz Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017-2020, poprzez profilaktyczne działania edukacyjne i informacyjne w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, przemocy i agresji w placówkach oświatowych w formie warsztatów, koncertów, widowisk teatralnych, szkoleń, zajęć profilaktycznych z elementami socjoterapii, pomocy psychologicznej. Wśród zorganizowanych i sfinansowanych działań należy wymienić w szczególności:

- 1) Przeprowadzenie z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, przemocy rówieśniczej, agresji, konfliktów, nietolerancji:
  - 52 warsztatów 1-godzinne dla uczniów,
  - 130 warsztatów 2-godzinnych dla uczniów,
  - 5 jednogodzinnych szkoleń w formie warsztatowej dla nauczycieli,
  - 5 jednogodzinnych szkoleń profilaktycznych dla rodziców i 1 dwugodzinne szkolenie dla rodziców pt. „Kurs dialogu. Skuteczna komunikacja rodzica z dzieckiem”, „Eliminowanie agresji. Dlaczego dzieci są agresywne?”, „Jak z miłością i szacunkiem wyznaczać dziecku granice?”.

- 2) Zrealizowanie programu profilaktyki zintegrowanego, rekomendowanego przez PARPA, pn. „Archipelag Skarbów”, będącego skutecznym programem zapobiegania zachowaniom ryzykownym i problemom młodzieży, w:
  - Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi, w której odbyły się 4-godzinne warsztaty dla 101 uczniów szkoły, 2-godzinne szkolenie rady pedagogicznej i 1,5-godzinne wykłady dla rodziców,
  - Szkole Podstawowej nr 13, w której przeprowadzono 4-godzinne warsztaty dla 124 uczniów szkoły, 2-godzinne szkolenie rady pedagogicznej i 1,5-godzinne wykłady dla rodziców.
- 3) Przeprowadzenie wykładów i warsztatów dla uczniów, nauczycieli, pracowników oświaty oraz rodziców, w ramach II Konferencji „Empatyczna Edukacja”.
- 4) Zrealizowanie dla młodzieży (uczniów oddziałów gimnazjalnych i szkół ponadgimnazjalnych) projektu w formie zajęć teatralnych pod nazwą: „Noc aktorów – uzależnieniom mówię NIE”, z zastosowaniem nowoczesnych technik świadomej profilaktyki przeciw zagrożeniom współczesności.
- 5) Współorganizowanie dla młodzieży 6 koncertów muzycznych zespołu RYM CERZE w ramach artystycznego projektu profilaktycznego pod nazwą: „Nie zmarnuj swojego życia”, poruszających problem uzależnień oraz przemocy.
- 6) W szkołach podstawowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Zduńska Wola, uczniowie, rodzice i nauczyciele zostali objęci dodatkową pomocą psychologiczną, finansowaną ze środków MPPiRPA. Pomoc psychologiczna udzielana uczniowi polegała na rozpoznaniu jego potrzeb oraz pomocy w zakresie zgłaszanych problemów związanych m.in. z przemocą, pomocy w radzeniu sobie ze stresem. Pomoc psychologiczna udzielana w szkole rodzicom uczniów i nauczycielom polegała na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologicznej dla uczniów, udzielaniu pomocy i porad ofiarom przemocy w szkole, rodzinie, w sytuacjach kryzysowych podejmowaniu terapeutycznych i interwencyjnych. Psycholodzy ściśle współpracowali z rodzicami/opiekunami uczniów, przedstawicielami instytucji działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy.
- 7) W Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Zduńskiej Woli, w okresie styczeń–czerwiec i wrzesień–grudzień 2018 r. prowadzone były przez socjoterapeutę – pedagoga pozalekcyjne zajęcia profilaktyczne z elementami socjoterapii oraz spotkania z rodzicami/opiekunami. Uczniowie z klas I-III i IV-VI z zaburzeniami zachowania i zaburzeniami emocjonalnymi, pochodzący z rodzin niewydolnych wychowawczo, dysfunkcyjnych, z problemami uzależnień uczyli się budowania wzajemnego zaufania i poczucia bezpieczeństwa, eliminowania zachowań agresywnych, współdziałania w grupie, wzmacniania więzi rodzinnych, wyrabiania postaw asertywnych, wypracowywania norm akceptowanych przez środowisko, wzmacniania poczucia własnej wartości, promowania zdrowego stylu życia, rozwijania motywacji do nauki.
- 8) W ramach działań promujących trzeźwy i bezpieczny sposób spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież w okresie wakacji przeprowadzono badanie dostępności

sprzedaży alkoholu nieletnim tzw. „zakup kontrolowany” w punktach sprzedaży napojów alkoholowych tj. w sklepach i punktach gastronomicznych na terenie miasta Zduńska Wola. Do badania wytypowano 40 placówek handlowych. Badanie przy wykorzystaniu tej techniki pozwala na ocenę punktów sprzedaży napojów alkoholowych pod kątem dostępności alkoholu dla osób nieletnich.

Celem akcji było zapobieganie sytuacjom, w których sprzedawca dokonałby sprzedaży alkoholu osobie wyglądającej na nieletnią, nie poprosiwszy jej wcześniej o okazanie dowodu tożsamości. Program składał się z dwóch części. W pierwszej tzw. tajemniczy klient (przeszkolona przez specjalistę osoba, która ukończyła 18 rok życia, a jej wygląd i zachowanie budzą uzasadnione wątpliwości co do jej pełnoletności) dokonał kontrolowanego zakupu alkoholu we wskazanych punktach sprzedaży.

Po zakupie odbyło się szkolenie podejmujące tematykę odpowiedzialnej sprzedaży i podawania napojów alkoholowych w każdym punkcie sprzedaży alkoholu objętym badaniem. Akcja miała na celu nie tylko wskazanie szkodliwości samego proceduru sprzedaży alkoholu nieletnim, ale i na istnienie realnej możliwości ustalenia jego sprawców.

9) Bardzo istotną rolę w działaniach profilaktycznych stanowiło promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież poprzez organizację pozalekcyjnych zajęć sportowych oraz wspieranie imprez sportowo-rekreacyjnych. W roku 2018 zrealizowano następujące działania:

- w okresie marzec–kwiecień odbyła się VIII edycja rozgrywek w piłkę siatkową pn. „Liga Prezydencka piłki siatkowej”, w której uczestniczyli uczniowie szkół podstawowych i klas gimnazjalnych. Zajęcia odbywały się w ramach pozalekcyjnych zajęć sportowych w soboty i niedziele na terenie Szkoły Podstawowej nr 12,
- zorganizowano XV edycję rozgrywek sportowych w piłce nożnej pn. „Liga Prezydencka piłki nożnej” dla uczniów szkół podstawowych. Rozgrywki sportowe odbywały się w okresie listopad - grudzień w Szkole Podstawowej nr 12,
- zorganizowano III edycję rozgrywek sportowych pn. „Mała Liga Prezydencka piłki nożnej” dla uczniów klas I–III szkół podstawowych w okresie listopad-grudzień,
- zorganizowano VI edycję Turnieju Badmintona dla uczniów szkół podstawowych – dziewcząt i chłopców w ramach działań profilaktyczno–edukacyjno–sportowych w Szkole Podstawowej nr 13,
- na boisku wielofunkcyjnym przy: Szkole Podstawowej nr 11 w okresie od kwietnia do czerwca oraz w Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w okresie od kwietnia do października, odbywały się pozalekcyjne zajęcia sportowe z elementami profilaktyki uzależnień, mające na celu zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży w sposób aktywny, bezpieczny i ciekawy. Nadrzędnym celem była organizacja zajęć rekreacyjno-ruchowych i ogólnorozwojowych, kształtowanie umiejętności pracy w grupie i silnej woli, rozwijanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach stresowych, promowanie zachowań prozdrowotnych.

10) Miasto Zduńska Wola w 2018 r. organizowało różne formy wypoczynku dla dzieci i młodzieży o charakterze turystyczno – edukacyjno - integracyjnym w zakresie

przeciwdziałania marginalizacji społecznej:

- zajęcia opiekuńczo-wychowawcze i sportowe z elementami profilaktyki uzależnień w okresie ferii zimowych. Zajęcia odbywały się w budynku Wspólnoty Lokalnej Osiedla Nowe Miasto w Zduńskiej Woli oraz Szkole Podstawowej nr 13;
  - profilaktyczne półkolonie dla dzieci i młodzieży w okresie wakacji w Szkole Podstawowej nr 9 z Oddziałami Integracyjnymi w Zduńskiej Woli oraz w Szkole Podstawowej nr 13;
  - 4-dniowy biwak integracyjny połączony z realizacją programu profilaktycznego z elementami socjoterapii dla 49 dzieci z rodzin z problemami uzależnień, niewydolnych wychowawczo, rodzin niepełnych i zastępczych, znajdujących się w trudnej sytuacji rodzinnej i materialnej.
- 11) W 2018 r. Miasto udzieliło pomocy finansowej w formie dotacji celowej placówce wsparcia dziennego prowadzonej w formie świetlicy środowiskowej – Zgromadzeniu Zakonnemu Małe Dzieło Boskiej Opatrzności „Orioniści” – Świetlica Środowiskowa „Trampolina” dla 30 dzieci, na prowadzenie świetlicy środowiskowej z programem działań profilaktycznych z zakresu uzależnień. Podmiot realizował następujące działania opiekuńczo-wychowawcze i profilaktyczne:
- zadania wspomagające rodzinę w sprawowaniu jej podstawowych funkcji związanych z opieką i wychowaniem,
  - zadania z zakresu profilaktyki uzależnień od alkoholu i środków psychoaktywnych, zdrowia w formie warsztatów, pogadanek, prelekcji, zajęć profilaktyczno-edukacyjnych,
  - zajęcia edukacyjno-wychowawcze podejmujące zagadnienia agresji, samoakceptacji, przemocy, współpracy w grupie,
  - zajęcia komputerowe, plastyczne, dydaktyczne, kulinarne, sportowe, plenerowe, teatralne, socjoterapeutyczne, kulturalne (kino, teatr), służące rozwojowi zainteresowań,
  - wycieczki krajoznawcze, gry i zabawy,
  - wsparcie w nauce, służyła pomocą w odrabianiu prac domowych,
  - pomoc psychologiczno-pedagogiczną podopiecznym, ich rodzicom,
  - organizacja uroczystości.

Miasto Zduńska Wola finansowało, w ramach środków Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, prowadzenie placówki wsparcia dziennego – świetlicy środowiskowej pn. Zduńskowolskie Centrum Integracji działającej w ramach struktury organizacyjnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej. Świetlica zapewniała opiekę przez cały rok od poniedziałku do piątku w godzinach 15:00 – 19:00.

Dzieci i młodzież uczestniczące w pozaszkolnych programach opiekuńczo-wychowawczych w świetlicach środowiskowych miały zapewniony poczęstunek.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli w roku 2018 wspierało 82 rodziny zastępcze, w których wychowywało się 101 dzieci (Miasto Zduńska Wola

zamieszkiwało 61 rodzin) poprzez udzielanie poradnictwa prawnego, psychologicznego, pedagogicznego i socjalnego, a także wspierało usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych i placówek, a także inne osoby, które zgłaszały się po pomoc i wsparcie.

Od 01.10.2018 r. instytucja rozpoczęła realizację projektu pn. „Rodzinka jest dobra na wszystko” współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020, termin zakończenia projektu 30.09.2021 r. Jest on skierowany do dzieci przebywających w pieczy zastępczej (tj. w rodzinach zastępczych, pracowników Domu Dziecka, opiekunów prawnych, osób bliskich dziecku, osób prowadzących rodzinny dom dziecka, małżonków rodziców zastępczych oraz do rodziców biologicznych dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej).

W projekcie wzięło udział 29 rodzin zastępczych oraz 1 rodzinny dom dziecka, ogółem liczba uczestników wynosiła 147 osób. W okresie październik-grudzień 2018 zrealizowano: zatrudniono 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, zatrudniono na cały etat psychologa, zorganizowano grupy wsparcia dla rodzin zastępczych, opiekunów prawnych, osób bliskich, rodziców biologicznych (spotkania raz w miesiącu), rozpoczęto procedurę organizacji pomocy dzieciom w nauce w formie korepetycji w miejscu zamieszkania dziecka z maksymalnie 2 przedmiotów po 1 godzinie zegarowej z wybranego przedmiotu. Na czas realizacji projektu zaplanowano także zatrudnienie prawnika udzielającego pomocy prawnej, konsultacje psychologiczno – medyczne FASD dla dzieci, których matki spożywały alkohol w czasie ciąży, wyjazdy terapeutyczne w czasie ferii zimowych i wakacji, pierwszy 10 – dniowy wyjazd zaplanowano w roku 2019 w czasie wakacji; przeprowadzenie treningu zaradności życiowej dla wychowanków pieczy zastępczej od 15 roku życia mający m.in. na celu przygotowanie podopiecznych do samodzielnego życia po opuszczeniu pieczy, racjonalnego gospodarowania posiadanym budżetem; wyjazdy rozwijające potrzeby edukacyjno – kulturalne np. do kina, teatru oraz szkolenia dla pracowników PCPR oraz Domu Dziecka w Wojsławicach.

Dzieci mające trudności w nauce objęto w roku ubiegłym pomocą wolontariuszy w zakresie pokonywania trudności szkolnych, w tym celu nawiązano współpracę z I Liceum Ogólnokształcącym im. Kazimierza Wielkiego w Zduńskiej Woli, gdzie działa Szkolne Koło Wolontariatu. Do pomocy w nauce wytypowano 11 dzieci z rodzin zastępczych.

Placówki oświatowe inicjowały różne formy wspierania rodziny i następujące projekty:

- zorganizowały Zduńskowską Spartakiadę Przedszkolaka dla wszystkich przedszkoli z terenu Miasta promującą aktywne formy spędzania czasu, propagującą zdrowy styl życia;
- opracowały i realizowały programy profilaktyczne, z zakresu zdrowego żywienia i edukacyjne dla dzieci m.in.: „Świat poznaję, słuchając mądrych bajek”, „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, „Jestem Ja, jesteś Ty i My”, „Bezpieczne Przedszkole”, „Zielona Flaga”, „Pijmy wodę”, „Akademia Super Przedszkolaka”, „Bezpieczne dzieciństwo startem w lepszą przyszłość”, „Wychowanie do wartości”, „Tak czy Nie”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Stop agresji i przemocy w szkole”, „Bieg po zdrowie”, „Śnieżnobiałe uśmiech”, „Bezpieczne dziecko w sieci”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”, „Myślę pozytywnie”, „Trzymaj formę”, prowadzono edukację rodziców poprzez zamieszczanie na gazetce oraz na stronie internetowej ciekawych artykułów i porad;
- prowadziły działania sprzyjające rodzinnej integracji przeciwdziałającej marginalizacji,

- tj. festyny rodzinne, pikniki, uroczystości, warsztaty, dni otwarte, zajęcia otwarte;
- podjęły pracę z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym, analizowano sytuację rodzinną dziecka, w razie potrzeby udzielano pomocy, współpracowano z asystentami rodzin, kuratorami, wychowawcami, pracownikami socjalnymi;
- w ramach udzielania pomocy rodzinom w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych prowadziły ścisłą współpracę z rodzicami biorącymi udział w procesie wychowania i kształcenia dzieci, angażowano rodziców do udziału w życiu placówki (zebrania grupowe, uroczystości, imprezy okolicznościowe, festyny, pikniki, wycieczki, inne formy), organizowano szkolenia, prelekcje, odczyty, warsztaty dla rodziców w celu rozwijania umiejętności opiekuńczo-wychowawczych, zapraszano rodziców na zajęcia otwarte, oferowano fachową literaturę;
- organizowały zajęcia logopedyczne i korekcyjno-kompensacyjne, spotkania edukacyjne z lekarzem pierwszego kontaktu, zajęcia otwarte i warsztaty dla rodziców, konsultacje logopedyczne dla rodziców, zajęcia kształtujące właściwe postawy wśród dzieci „Jestem grzeczny nie wstydzę się mojego zachowania”, „Mój wygląd świadczy o mnie”, podejmowanie działań w celu zapobiegania rozwojowi problemów u dzieci w obszarze zdrowia psychicznego i zaburzeń emocjonalnych związanych z pobytem w przedszkolu;
- prowadziły konsultacje i poradnictwo dla rodziców, opiekunów i uczniów;
- współpracowały z MOPSCOS, Komendą Powiatową Policji, PCPR, Sądem Rejonowym, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
- brały udział w akcjach charytatywnych, współpraca z organizacjami pozarządowymi;
- organizowały prelekcje, porady, warsztaty dla rodziców rozwijających umiejętności opiekuńczo-wychowawcze, grupy wsparcia dla rodziców uczniów niepełnosprawnych.

2. Cel szczegółowy: praca z rodziną w celu zapobiegania sytuacji kryzysowych

Bardzo ważnym elementem wspierania rodziny w sytuacjach kryzysowych jest kompleksowa pomoc, którą Ośrodek realizował w 2018 r. poprzez:

1. Poradnictwo w zakresie pomocy:
  - a) psychologicznej m.in. poradnictwo indywidualne, oddziaływania terapeutyczne, konsultacje, wzmocnienie roli i funkcji rodziny, rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczej rodziny,
  - b) prawnej m.in.: formułowanie pism urzędowych, porady prawne,
  - c) pomocy socjalnej m.in. udzielanie kompleksowej informacji o możliwości uzyskania wsparcia, indywidualny kontakt z osobami potrzebującymi pomocy.
2. Pracę socjalną świadczoną przez pracowników socjalnych na rzecz poprawy funkcjonowania rodzin w ich środowisku społecznym, w tym stała współpraca z asystentami rodziny.
3. Udzielanie informacji, edukowanie w zakresie przemocy w rodzinie, m. in. w placówkach służby zdrowia, instytucjach publicznych, placówkach oświatowych.
4. Analizę i ocenę sytuacji dziecka i pomocy rodzinie w ramach Zespołu ds. Okresowej Oceny Dziecka działającego w Świetlicy środowiskowej *Zduńskowolskie*

Centrum Integracji, w skład którego wchodzi wychowawcy świetlicy, pracownicy socjalni, specjaliści Punktu ds. Przemocy w Rodzinie.

5. Prowadzenie w Świetlicy środowiskowej, w której zajęcia odbywały się w ciągu roku szkolnego od poniedziałku do piątku w godz. 15.00-19.00, natomiast podczas wakacji od godz. 11.00 do 14.00. Zajęcia prowadzone były przez dwóch wychowawców. W zajęciach w świetlicy łącznie uczestniczyło 51 dzieci, w szczególności: zaniebanych wychowawczo, pochodzących z rodzin mających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, mających problemy w nauce, pochodzących z rodzin z problemem uzależnienia i przemocy. Praca wychowawcza uwzględniała zainteresowania potrzeby i oczekiwania dzieci uczęszczających do Świetlicy. Zajęcia odbywały się w oparciu o comiesięczny plan zajęć sporządzanych dla uczestników Świetlicy przez wychowawców. Świetlica oferowała następujące formy pracy z dziećmi: codzienne odrabianie lekcji, gry stolikowe, zajęcia manualne: plastyczne, techniczne, gry i zabawy edukacyjne, zabawy ruchowe, zajęcia muzyczne, gry i zabawy zręcznościowe, zajęcia komputerowe, konkursy, turnieje, rozgrywki, gry i zabawy na świeżym powietrzu, zajęcia dydaktyczne, pogadanki profilaktyczne z zakresu zdrowego żywienia, szkodliwości używek, dopalaczy i innych substancji psychoaktywnych. Dzieci oraz rodzice potrzebujący wsparcia mogli skorzystać z pomocy psychologa pracującego w Punkcie ds. Przemocy w Rodzinie.

Organizowane były warsztaty z psychologiem – 4 x po 1,5g. dotyczące zachowań agresywnych, pracy z emocjami, nabywania umiejętności związanych z rozładowywaniem stresu, podejmowania właściwych działań i zachowań w obliczu stosowania cyber - przemocy przez dzieci i dorosłych. W indywidualnych spotkaniach z psychologiem brało udział - 6 dzieci i dwoje rodziców.

W ramach działań Świetlicy zorganizowane zostały następujące imprezy okolicznościowe:

- Dzień Babci i Dziadka, na który zaproszeni zostali babcie i dziadkowie uczestników oraz członkowie Klubu Seniora „Uśmiech Seniora”;
- Dzień Matki i Ojca, podczas którego dzieci wystąpiły w przedstawieniu „Złoty Krasnal” i na które przybyli mamy i ojcowie uczestników;
- spotkanie wielkanocne w Świetlicy;
- spotkanie wielkanocne w Miejskiej Bibliotece Publicznej i „Czytanie z Jajem”, podczas którego dzieci malowały pisanki i głośno czytały literaturę dziecięcą;
- Dzień Dziecka;
- dyskoteka Halloween z poczęstunkiem w postaci ciasta upieczonego przez mamy uczestników zajęć świetlicowych;
- wigilia wraz z wizytą Mikołaja i wręczeniem upominków.

Ponadto Świetlica wzięła udział w:

- projekcie „Cała Polska Czyta Dzieciom” – dzień głośnego czytania, podczas którego dzieci zbudowały w Miejskiej Bibliotece Publicznej „Lokomotywę” z wiersza Juliana Tuwima;
- wycieczce do Warszawy i zwiedzaniu Łazienek, Starego Miasta, ogrodów na dachu Biblioteki Uniwersyteckiej, Pałacu Kultury i Nauki;

- projekcie wdrażanym przez Miejską Bibliotekę Publiczną od miesiąca września do miesiąca grudnia 2018 r., współfinansowanym ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pn. Różne oblicza literatury – „Książka niejedno ma imię”;

- Grudniowym Spotkaniu Integracyjnym grup i partnerów współpracujących z MOPSCOS w Zduńskiej Woli, prezentacja umiejętności artystycznych dzieci.

W okresie sprawozdawczym odbyły się dwa spotkania z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Zduńskiej Woli, którzy przeprowadzili zajęcia edukacyjne dotyczące poruszania się pieszych oraz rowerzystów po drogach publicznych, stosowania cyberprzemocy przez rówieśników oraz osoby dorosłe. Odbyło się również jedno spotkanie ze Strażą Miejską, której funkcjonariusze przeprowadzili zajęcia na temat prawidłowości zachowań podczas różnych niebezpiecznych zdarzeń, np. podczas spotkania z groźnym psem oraz udzielenia pierwszej pomocy.

Ponadto odbywała się pomoc w lekcjach udzielana przez uczniów-wolontariuszy z I Liceum Ogólnokształcącego w Zduńskiej Woli.

Świetlica współpracowała z Miejską Biblioteką Publiczną w Zduńskiej Woli oraz z Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola oraz Klubem Seniora „Uśmiech Seniora”, I Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli, Liceum Plastycznym im. Katarzyny Kobro w Zduńskiej Woli, Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli, Strażą Miejską w Zduńskiej Woli, II Liceum Ogólnokształcącym w Zduńskiej Woli.

6. Podejmowanie działań integrujących i wspierających rodziny w ramach projektów socjalnych: „Wspólnymi siłami”, „Mieszkanie bez długu”, „Bezpieczny rejon”, „Uwierz w siebie”.
7. Prowadzenie monitoringu rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
8. Propagowanie informatorów o działalności Punktu ds. Przemocy w Rodzinie oraz rodzajach przemocy, formach pomocy świadczonej na rzecz osób doświadczających przemocy lub zagrożonych stosowaniem przemocy.

Tabela 2 Dane dotyczące realizowanych działań w celu zapobiegania sytuacji kryzysowej

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie	Ośrodek	390 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Konsultacje i poradnictwo	Ośrodek	390 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Terapie i mediacje	Ośrodek	34 osoby	środki własne Miasta Zduńska Wola
Organizowanie grup wsparcia i grup samopomocowych w ramach projektu socjalnego pt. "Uwierz w siebie"	Ośrodek	8 spotkań	środki własne Miasta Zduńska Wola
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka w rodzinie	Ośrodek	390 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola

W roku 2018 r. Ośrodek na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Zduńskiej Woli III Wydział Rodzinny i Nieletnich zobowiązany został do składania sprawozdań z przebiegu

pracy z rodziną zgodnie z przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w związku z ograniczeniem władzy rodzicielskiej w przypadku 59 rodzin.

Urząd Miasta Zduńska Wola w 2018 r. w zakresie zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych, w tym dzieci i młodzieży, osób współuzależnionych i członków ich rodzin podjął działania w formie:

- 1) zapewnienia rehabilitacji i terapii w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą w Poradni Leczenia Uzależnień przy Zduńskowolskim Szpitalu Powiatowym sp. z o.o. w Zduńskiej Woli, poza kontraktem z NFZ oraz Poradni Leczenia i Terapii Uzależnień w Samodzielnym Publicznym Zakładzie Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Zduńskiej Woli z siedzibą przy ul. Szadkowskiej 2;
- 2) dofinansowania działalności stowarzyszeń abstynenckich realizujących działania na rzecz utrzymywania abstynencji i krzewienia idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne;
- 3) motywowania przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zduńskiej Woli do podjęcia terapii i leczenia odwykowego, kierowania do poradni, lekarza biegłego sądowego lub do sądu o zastosowanie obowiązku leczenia;
- 4) informowania mieszkańców miasta o możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej w placówkach realizujących zadania w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, współpraca w tym zakresie z mediami.

W roku sprawozdawczym, w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych związanych z realizacją zadań samorządu gminy w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym Miasto Zduńska Wola w 2018 roku przekazało dotację celową Stowarzyszeniu Abstynentów Klubu „Wola” i Stowarzyszeniu Abstynentów Klub Wzajemnej Pomocy „Rzemieślnik” oraz na zadanie pn. *„Wspieranie działań edukacyjnych, terapeutyczno-szkoleniowych i psychologicznych na rzecz osób uzależnionych i członków ich rodzin, w tym dzieci i młodzieży”* Fundacji Przystań z Nami.

W ramach otrzymanych dotacji stowarzyszenia abstynenckie podejmowały działania służące utrzymywaniu abstynencji, propagowaniu idei trzeźwości oraz profilaktyczno-rehabilitacyjne, tj.:

- prowadzono punkt informacyjny przez osobę „pierwszego kontaktu”, która udzielała porad osobom uzależnionym i współuzależnionym, prowadziła rozmowy indywidualne i telefoniczne,
- odbywały się grupowe spotkania profilaktyczno-terapeutyczne,
- organizowano otwarte spotkania motywujące do abstynencji,
- świadczone pomoc psychologiczno-terapeutyczną dla osób uzależnionych i ich rodzin,

W ramach otrzymanej dotacji Fundacja „Przystań z Nami” podejmowała między innymi następujące działania:

- wsparcie i edukacja terapeutyczno-szkoleniowa usuwająca zaburzenia somatyczne i psychiczne,
- konsultacje dietetyczne i programy rozwoju fizycznego,

- szkolenia i wykłady ogólnodostępne przy współpracy z MOPSCOS,
- doradztwo zawodowe, wsparcie merytoryczne, edukacja i wsparcie terapeutyczne zwiększające zdolności do rozwiązywania problemów terapeutycznych,
- tworzenie środowiska samopomocowego oraz konsultacje z zakresu przygotowania do terapii własnej,
- prowadzenie pracy informacyjno-edukacyjnej on-line na platformie internetowej oraz grupy wsparcia Fundacji Przyszań z Nami ogólnodostępnej na forach społecznościowych,
- prowadzenie szkoleń i wykładów w szkołach dla uczniów i nauczycieli z zakresu krzewienia idei abstynencji i trzeźwości, oraz uświadamiania skutków używania i nadużywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych,
- prowadzenie szkoleń i wykładów dla grup zrzeszonych w stowarzyszeniach abstynenckich na terenie miasta Zduńska Wola.

W szkołach podstawowych uczniowie, rodzice i nauczyciele zostali objęci dodatkową pomocą psychologiczną, finansowaną ze środków MPPiRPA. Pomoc psychologiczna polegała na udzielaniu pomocy w zakresie zgłaszanych problemów związanych z substancjami psychoaktywnymi, przemocą, stresem, wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększenia efektywności *pomocy psychologicznej* dla uczniów, udzielaniu pomocy i porad ofiarom przemocy w szkole, rodzinie, w sytuacjach kryzysowych - podejmowaniu terapeutycznych i interwencyjnych działań. Ponadto realizowane były programy profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci i młodzieży oraz spotkania z rodzicami, w szkołach.

Zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystenci rodziny lub pracownicy socjalni ośrodków pomocy społecznej co miesiąc byli zapraszani do siedziby Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli na posiedzenia, podczas których dokonywano oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, oceny rodzin zastępczych oraz przygotowywano plan pomocy dziecku. Na posiedzenia byli także zapraszani rodzice biologiczni dziecka przebywającego w rodzinnej pieczy zastępczej (z wyjątkiem rodziców pozbawionych władzy rodzicielskiej), przedstawiciele ośrodka adopcyjnego, rodziny zastępcze, pedagodzy szkolni, wychowawcy, kuratorzy sądowi. W ciągu roku w zależności od potrzeb utrzymywano bezpośredni kontakt z pracownikami socjalnymi i asystentami rodziny. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w roku 2018 zatrudniało 2 koordynatorów, którzy regularnie, kilka razy w miesiącu, wizytowali rodziny zastępcze w ich miejscu zamieszkania i udzielali pomocy zgodnie z zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

1) W dniu 29.07.2018 r. odbyła się druga edycja „Niebieskiego Pikniku” na terenie Powiatowego Międzyszkolnego Ośrodka Sportowego przy ulicy Dolnej 41 w Zduńskiej Woli. Organizatorami imprezy plenerowej była Komenda Powiatowa Policji w Zduńskiej Woli oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli. Inicjatywa miała charakter otwarty i dotyczyła bezpieczeństwa na drodze, w codziennym życiu oraz integracji rodzin. Przygotowano konkursy, loterię fantową, zabawy, uczono zasad udzielania pierwszej pomocy, przy użyciu alkohogli i narkogogli można było sprawdzić, jak na uczestnika ruchu drogowego działa alkohol i środki odurzające, odbył się także pokaz sprzętu wojskowego, policyjnego i strażackiego. W zorganizowanych punktach można było zasięgnąć informacji na temat

instytucji świadczących pomoc osobom potrzebującym m.in. z zakresu przemocy, ponadto można było porozmawiać z policjantami, poznać swojego dzielnicowego. Rozstrzygnięto konkursy plastyczne skierowane do uczniów szkół podstawowych pt. „Bezpieczna rodzina” i „Policjant – przyjaciel dzieci”. Podczas ww. imprezy promowano również rodzicielstwo zastępcze i osoby zainteresowane pełnieniem funkcji rodziny zastępczej mogły zasięgnąć informacji, jakie wymogi muszą spełniać kandydaci na rodzinę zastępczą.

Od dnia 1 marca 2016 roku funkcjonuje Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturach organizacyjnych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Zduńskiej Woli. Ośrodek jest placówką zapewniającą nieodpłatnie usługi specjalistyczne: psychologiczne, prawne, socjalne, inne w zależności od potrzeb osób korzystających z Ośrodka oraz schronienie. Do Ośrodka przyjmowane są osoby i rodziny będące ofiarami przemocy w rodzinie lub znajdujące się w innej sytuacji kryzysowej. W 2018 r. nie było osób korzystających z miejsca noclegowego. Osobom wymagającym pomocy udostępniono bezpłatny telefon Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

W 2018 roku do Powiatowego Ośrodka Interwencji Kryzysowej w Zduńskiej Woli zgłosiło się łącznie 130 osób i najczęstszymi powodami zgłoszenia się do Ośrodka była:

sytuacja kryzysowa – 65 osób,

zdarzenie losowe – 23 osób,

przemoc w rodzinie – 13 osób,

alkoholizm – 12 osób,

niepełnosprawność – 6 osób,

bezrobocie – 5 osób,

długotrwała lub ciężka choroba – 2 osoby,

ubóstwo – 2 osoby,

bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – 2 osoby.

W związku z powyższym w 2018 roku Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił łącznie 227 konsultacji.

2) Pracownik socjalny tut. POIK brał udział w posiedzeniach grup roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego powołanego do realizacji zdań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w mieście Zduńska Wola.

3) We współpracy z Komendą Powiatową Policji w Zduńskiej Woli oraz Spółdzielnią Mieszkaniową LOKATOR w Zduńskiej Woli w dniu 03 października 2018 r. dla mieszkańców powiatu zduńskowolskiego została zorganizowana debata społeczna pt.: „MilczeNIE! – STOP przemocy”. Celem spotkania było omówienie problematyki z zakresu przemocy, bezpieczeństwa dzieci „przemocy rówieśniczej” oraz wskazanie metod i form wsparcia w sytuacjach wystąpienia zagrożeń. Przedstawione zostały także aktualne problemy społeczne zdiagnozowane lokalnie m. in. poprzez Krajową Mapę Zagrożeń Bezpieczeństwa.

4) W 2018 roku został rozpowszechniony informator dla mieszkańców powiatu zduńskowolskiego, który zawierał informacje na temat zjawiska przemocy oraz wykaz instytucji udzielających pomocy i wsparcia na terenie powiatu.

Placówki oświatowe w ramach zapobiegania sytuacjom kryzysowym:

- prowadziły konsultacje ze specjalistami: logopedą, psychologiem i pedagogiem specjalnym, lekarzem, pielęgniarką, kuratorem, współpracowały z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą Powiatową Policji, Komendą Powiatową Państwowej Straży Pożarnej, Strażą Miejską, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
- współpracowały z ośrodkami pomocy społecznej w celu zapewnienia dzieciom gorącego posiłku,
- wspierały rodziny w działaniach na rzecz edukacji i rozwoju dziecka – pomoc psychologiczno-pedagogiczna, zapewniały wsparcie w postaci zwiększonej opieki (pomoc nauczyciela), dostosowały sale do zajęć do pracy z dzieckiem z orzeczoną stopniem niepełnosprawności,
- realizowały programy profilaktyczne i zdrowotne dla dzieci i uczniów z zakresu zdrowego żywienia i edukacyjne m.in.: „Świat poznaję, słuchając mądrych bajek”, „Zdrowo jemy, zdrowo rośniemy”, „Kubusiowi Przyjaciele Natury”, „Jestem Ja, jesteś Ty i My”, „Bezpieczne Przedszkole”, „Zielona Flaga”, „Pijmy wodę”, „Akademia Super Przedszkolaka”, „Bezpieczne dzieciństwo startem w lepszą przyszłość”, „Wychowanie do wartości”, „Tak czy Nie”, „Nie pal przy mnie, proszę”, „Stop agresji i przemocy w szkole”, „Bieg po zdrowie”, „Śnieżnobiałe uśmiech”, „Bezpieczne dziecko w sieci”, „Trening zastępowania agresji”, „Przyjaciele Zippiego”, „Myślę pozytywnie”, „Trzymaj formę”,
- zapewniały pomoc psychologiczną poprzez rozmowę i terapię z powodu następujących problemów: braku umiejętności opanowania emocji, niskiego poczucia własnej wartości, braku umiejętności i chęci funkcjonowania w grupie rówieśniczej, nieumiejętności inicjowania kontaktów z rówieśnikami, wybuchów agresji, niskiego zasobu słownictwa nadmiernego korzystania z gier komputerowych, poczucia odrzucenia i osamotnienia, problemów z konstruktywnym radzeniem sobie ze stresem w sytuacjach trudnych dla dziecka, zachowań opozycyjno-buntowniczych, nadmiernej troski rodzicielskiej nie dającej dziecku możliwości samodzielnego funkcjonowania prowadzącej do braku zaradności i poczucia obowiązku u dziecka, kłótni i zachowań agresywnych między rodzeństwem mających wpływ na funkcjonowanie całej rodziny, niewłaściwej komunikacji między dzieckiem a rodzicami, przerzucania wychowania dziecka na szkołę i nauczycieli, osobistych problemów rodziców i nieumiejętności ich rozwiązania rzutujących na samopoczucie dziecka (dyżury psychologa, pedagoga, informowanie rodziców o instytucjach działających na rzecz pomocy rodzinie, ulotki, plakaty),
- realizowały z rodzicami spotkania dot. m.in. rozwijania umiejętności wychowawczych i opiekuńczych, rozwiązywania problemów edukacyjno-wychowawczych i związanych z niedostosowaniem społecznym dzieci,
- prowadziły działania interwencyjne w przypadkach niewydolności wychowawczej, zagrożenia bezpieczeństwa dziecka,
- uczestniczyli w wykładach i warsztatach zorganizowanych w ramach II Konferencji „Empatyczna Edukacja”.

3. Cel szczegółowy: zapewnienie bezpieczeństwa dziecku i rodzinie

W ramach realizowanych w 2018 roku działań mających zapewnić bezpieczeństwo dziecku i rodzinie, we współpracy z Urzędem Miasta Zduńska Wola Ośrodek podejmował następujące działania:

- zapewniono wsparcie finansowe i rzeczowe rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z zapisami ustawy o pomocy społecznej,
- sfinansowano wynagrodzenie 2 asystentów rodziny,
- współfinansowano pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych,
- współfinansowano pobyt dzieci w pieczy zastępczej,
- finansowano dożywianie dzieci i młodzieży w trakcie nauki w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- organizowano i finansowano działania opiekuńczo-wychowawcze w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Tabela 3 Dane dotyczące rodzin objętych ww. działaniami

Działanie	Realizator	Wskaźniki	Źródła finansowania
Zapewnienie wsparcia finansowego, rzeczowego i w naturze rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej	Ośrodek	390 rodzin	środki własne Miasta Zduńska Wola
Organizowanie i finansowanie dożywiania dla dzieci i młodzieży w trakcie nauki i w trakcie zajęć pozalekcyjnych	Ośrodek	378 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, dotacja celowa
Organizowanie i finansowanie czasu wolnego w świetlicach środowiskowych	Ośrodek	51 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola
Finansowanie asystenta rodziny	Ośrodek	2asystentów	środki własne Miasta Zduńska Wola
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Miasta w pieczy zastępczej	Ośrodek	43 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, środki zewnętrzne - powiat
Współfinansowanie pobytu dzieci z terenu Miasta w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	Ośrodek	8 dzieci	środki własne Miasta Zduńska Wola, środki zewnętrzne-powiat

IV. Potrzeby w zakresie wspierania rodziny na 2019 rok

Na podstawie rozeznania potrzeb na 2019 r. w zakresie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej przewiduje się wzrost środków finansowych Miasta niezbędnych do realizacji zadań. Potrzeby w zakresie zadań własnych przedstawiają się następująco:

Dział 855 – Rodzina

Rozdział – 85510 – Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych - 225 000 zł

Środki w tym rozdziale przeznaczone będą na wydatki związane z pobytem 8 dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Rozdział – 85508

Rodziny zastępcze - 160 000 zł

Środki w tym rozdziale przeznaczone będą na wydatki związane z pobytem 43 dzieci w rodzinach zastępczych oraz planowanym umieszczeniem 2 dzieci w roku 2019.

Dział 852 – Pomoc społeczna

Rozdział – 85219

Środki przeznaczone będą na:

- ośrodki pomocy społecznej (płace i utrzymanie) – 64 584 zł,
- wynagrodzenia dla 2 asystentów rodziny.

Dział 851 – Ochrona Zdrowia

Rozdział – 85154

Środki przeznaczone będą na:

- przeciwdziałanie alkoholizmowi – 103 360 zł,
- prowadzenie zajęć w Świetlicy środowiskowej Zduńskowolskie Centrum Integracji.

Ośrodek planuje w 2019 r. objąć pomocą rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej w formie świadczeń pieniężnych oraz w formie dożywiania dzieci w szkołach, przedszkolach, żłobkach i klubach dziecięcych.

Od stycznia 2017 r. wsparciem asystentów rodziny mogą być objęte również rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym. Takie wsparcie gwarantuje ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016 r. poz. 1860) w ramach programu rządowego. Planujemy, że w 2019 r. może być złożonych do 2 wniosków o przyznanie asystenta rodziny, środki finansowe na zatrudnienie asystenta w całości pokrywane będą w ramach programu.

V. Podsumowanie.

Przy realizacji Programu w 2019 r. należy kontynuować następujące kierunki działania:

- kłaść główny nacisk na utrzymanie dzieci w ich naturalnym środowisku, wzmacniać działania profilaktyczne, doskonalić metody pracy z rodziną, realizować różne formy pomocy rodzinie;
- wspierać działające placówki wsparcia dziennego, świetlice, kluby;
- prowadzić poradnictwo, mediacje, pracę socjalną ukierunkowane na edukowanie rodziców;
- stwarzać możliwości powrotu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do domu

rodzinnego;

- poszerzać współpracę pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (szkoły, przedszkola, policja, sądy, organizacje pozarządowe, parafie);
- kontynuować wsparcie asystentów rodziny, których zadaniem będzie wzmocnienie rodziny poprzez prowadzenie systematycznej, bezpośredniej pracy z rodziną;
- organizować warsztaty, grupy wsparcia dla rodziców, w celu poprawy ich umiejętności opiekuńczo – wychowawczych;
- zabezpieczać podstawowe potrzeby bytowe rodzin celem zapobiegania powstawaniu sytuacji kryzysowych.

Program zakłada tworzenie warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci w mieście Zduńska Wola. Zawarte w Programie propozycje były realizowane w 2018 r. w toku bieżącej pracy przez niżej wymienione podmioty działające na rzecz rodzin i dzieci, które poprzez swoją pracę tworzą lokalny system opieki nad dzieckiem i rodziną: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Centrum Opieki Socjalnej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną, placówki oświatowe, Komendę Powiatową Policji, Urząd Miasta Zduńska Wola, placówki wsparcia dziennego, organizacje pozarządowe, placówki służby zdrowia, Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, parafie, Sąd Rejonowy, Prokuraturę Rejonową w Zduńskiej Woli.

Wskazane jest podejmowanie działań przede wszystkim profilaktycznych i wspomagających. W celu osiągnięcia zamierzonych efektów konieczne jest dalsze interdyscyplinarne współdziałanie wielu służb i organizacji działających na rzecz rodziny i dzieci, bowiem wyłącznie praca zespołowa stanowić będzie pełne i kompleksowe ich wsparcie.

**DYREKTOR
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
CENTRUM OPIEKI SOCJALNEJ**

Mirosława Jakubowska